

Poznań , 18 września 1999r .

ODDZIAŁ POZNAŃSKIEJ FUNDACJI
61-772 POZNAŃ , Stary Rynek 3 „ARSENAL” tel. / fax. 852 56 05

**FUNDACJA
POLSKA
SZTUKA
UŻYTKOWA**

Opinia o przydatności preparatów i technologii AGS (Anti Graffiti System) do usuwania graffiti i zabezpieczania przed nimi elewacji budynków zabytkowych

Opinia obejmuje :

1. Wstęp
2. Niezbędne informacje o preparatach AGS służących do usuwania graffiti i zabezpieczania powierzchni różnych materiałów w zabytkach architektury .
3. Wpływ preparatów AGS na trwałość poszczególnych materiałów elewacji budowli zabytkowych .
4. Wnioski

Opracowali :

dr Janusz Lehmann

60-824 Poznań , ul. Słowackiego 29 m 4

mgr Andrzej Miarkowski

61-419 Poznań , ul. Krajewskiego 46

1. Wstęp

Napisy o różnych treściach , najczęściej politycznych i obscenicznych pojawiały się na murach i płotach zawsze, jednak sporadycznie i w miejscach w których mniej przeszkadzały . Wywodzące się z tej tradycji współczesne graffiti pojawiają się niemal wszędzie , już nie tylko na murach .

„Autorzy” ich nie liczą się zupełnie z żadnymi względami przyzwoitości i na każdym kroku spotykamy się z napisami i rysunkami wykonanymi najczęściej farbami z opakowań aerozolowych , bardzo sposobnych do takiej twórczości .

Grffiti stały się trudnym do rozwiązania problemem dla właścicieli i użytkowników budynków , elementów małej architektury , a nawet pojazdów .

Są one utrapieniem dla służb konserwatorskich oraz właścicieli i użytkowników zabytków architektury . Ich agresywny i krzykliwy charakter nie ma nic wspólnego z naszą tradycją , a obecność ich na zabytkowych murach urąga naszym odczuciom estetycznym i szacunowi dla historii i jej dziedzictwa .

Służby konserwatorskie oraz właściciele i użytkownicy zabytków architektury stanęli nieprzygotowani wobec tak masowego zjawiska jakim ostatnio są graffiti .

Nie wystarczy usunąć niepożądane graffiti , co często wiąże się z ryzykiem zniszczenia lub uszkodzenia podłoża na którym zostało namalowane , a co więcej , nie ma gwarancji , że wkrótce graffiti nie pojawi się znów. Konieczne jest zatem wdrożenie metod i umiejętności usuwania graffiti możliwie bez uszkodzania podłoża – tzn. powierzchni murów czy ścian wykonanych z różnych materiałów i wykończonych różnymi technikami , a poza tym opracowanie i wypróbowanie materiałów , które mogą zabezpieczyć ściany przed uszkodzeniem w przypadku konieczności usunięcia graffiti oraz które jednocześnie ułatwiają to usuwanie .

Firma ENERGOOPTIM dysponuje czterema różnymi preparatami do usuwania graffiti z różnych materiałów ścian i murów , oraz jednym preparatem do zabezpieczania . Dysponuje ponadto odpowiednią technologią , wykwalifikowanymi pracownikami i sprzętem. Technologia posiadana przez firmę od szeregu lat znalazła szerokie zastosowanie w wielu krajach Zachodniej Europy , a szczególnie w Skandynawii i w Stanach Zjednoczonych Ameryki . W Poznaniu przy zastosowaniu tej technologii usunięto graffiti i zabezpieczono szereg obiektów zabytkowych , m.in. budynki Biblioteki Raczyńskich i Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk oraz przeprowadzono próbę usuwania graffiti z reliktu średniowiecznego muru obronnego przy u. Solnej , przy narożniku ul. Wronieckiej . Wszystkie te prace wykonano z należytą starannością i osiągnięto oczekiwane rezultaty .

2. Niezbędne informacje o preparatach AGS do usuwania graffiti i zabezpieczania różnych materiałów w zabytkach architektury .

Omawiane preparaty produkowane są przez szwedzka firmę

Trion Tensid AB, Svederusgatan 1-3 SE 7540 50 Uppsala, Szwecja .

Tel. : +46-(0) 18 15 61 90 , Fax. : +46-(0) 18 69 66 27 www.trion.se

i posiadają atesty polskiego Państwowego Zakładu Higieny .

Preparat

AGS 2+ - służy do usuwania graffiti z litych rodzajów kamienia takich jak granit , gnejs , porfir , dolomit , marmur , łupek , z betonu , obrobionego drewna , glazurowanej ceramiki , klinkieru .

Zawiera : metylopirolidon , estry , kwasy organiczne i dodatki . Nakładany pędzlem , szczotką lub spryskiwaczem przez przeszkolonego operatora zaopatrzonego w sprzęt ochronny , w określonym czasie po nałożeniu spłukiwany obficie gorącą wodą pod wysokim ciśnieniem .

Preparat

AGS 5 – służy do usuwania graffiti z wrażliwych powierzchni malowanych, szkła , szkła organicznego . Usuwa większość rodzajów farb z aerozolowych opakowań i rodzajów tuszu .

Zawiera : metylopirolidon , etery glikoli i dodatki . Nakładany ściereczką przez przeszkolonego operatora i ścierany po nałożeniu spłukiwany wodą . Stosowany jako koncentrat .

Preparat

AGS 221 – służy do usuwania graffiti z gładkich powierzchni malowanych przemysłowo jak pojazdy , budynki pokryte blachą , konstrukcje metalowe .

Zawiera : estry i dodatki . Nakładany grubą warstwą pędzlem przez przeszkolonego operatora zaopatrzonego w sprzęt ochronny , w określonym czasie po nałożeniu spłukiwany obficie ciepłą wodą pod niskim ciśnieniem .

Preparat

AGS 60 – służy do usuwania graffiti i cieni – pozostałości graffiti powierzchni materiałów jak wymieniono dla preparatu AGS 2+ .

Zawiera : etery, wodorotlenek potasu i dodatki . Nakładany pędzlem lub szczotką przez przeszkolonego operatora zaopatrzonego w sprzęt ochronny , w określonym czasie po nałożeniu spłukiwany obficie wodą o temperaturze 40-90oC pod wysokim ciśnieniem .

Preparat

AGS 3502 – służy do zabezpieczania przed graffiti , wiąże graffiti malowane pędzlem lub nanoszone z aerozolu , zabezpiecza przed graffiti wykonywane tuszem . Chroni zabezpieczony materiał także przed wnikaniem wilgoci i brudzeniem . Preparat wodoroztwarzalny , staje się odporny na wodę po wyschnięciu . Graffiti nałożone na powierzchnię zabezpieczoną preparatem AGS 3502 można łatwo usunąć gorącą wodą pod wysokim ciśnieniem . Preparat nakłada się kilkuwarstwowo , każdorazowo po wyschnięciu poprzedniej warstwy . Trwałość – minimum 7 lat . Po zmyciu graffiti wykonanego na zabezpieczonej powierzchni należy po jej wyschnięciu nałożyć ponownie preparat AGS 3502.

Preparat zmywa się wraz z usuwanym graffiti .

Zawiera : wodne dyspersje mikro wosków .

3. Wpływ preparatów AGS na trwałość materiałów elewacyjnych zabytków architektury .

Preparaty do usuwania graffiti za wyjątkiem AGS 60 zawierają w swym składzie rozpuszczalniki organiczne i zagęszczacz , powodujący , że nałożony rozpuszczalnik może przez dłuższy czas działać i skutecznie rozmiękczać farbę i tusz , tak , że stają się one zmywalne gorącą wodą . Nie zawierają substancji , które mogłyby sprzyjać zasoleniu i w konsekwencji powolnemu rozkładowi chemicznemu mineralnych , metalicznych i organicznych składników materiałów elewacyjnych . Jak świadczą o tym atesty nie są też one szkodliwe dla środowiska .

Preparat **AGS 60** zawiera wodorotlenek potasu . Wchodzący obok wodorotlenku potasu i eterów zagęszczacz nie dopuszcza do tego , aby preparat wnikał głęboko w strukturę porowatą czyszczonego materiału . Powinien on jednak być po przepisaniu w instrukcji czasie roztwarzania (2-30 minut) starannie usunięty strumieniem gorącej wody pod ciśnieniem . Pozostawienie preparatu na czas dłuższy na powierzchni , zaniechanie dokładnego zmycia gorącą wodą , w przypadku czyszczenia porowatego materiału mineralnego np. piaskowca , lekkiego wapienia , cegły , może przyczynić się do jego degradacji chemicznej i fizycznej powodowanej przez zasolenie .

Preparat **AGS 3502** służący do zabezpieczania jest roztwarzalnym w wodzie polimerem organicznym o własnościach hydrofobowych . Nie zawiera on w swoim składzie żadnych substancji , które mogłyby ujemnie wpływać na trwałość zabezpieczonych nim materiałów . Preparat ten ma dodatkową zaletę . Zabezpieczona nim powierzchnia odpycha wodę i nie nasiąka wodą zacinającą z opadów atmosferycznych , a spływa ciurkiem zmywając luźne zabrudzenia z powierzchni . Chroni zabezpieczoną powierzchnię nie tylko przed namakaniem ale również przed brudzeniem .

Nie bez znaczenia jest też ochrona zabezpieczonych powierzchni przed agresywnym działaniem skażeń atmosfery o charakterze kwaśnym , zwłaszcza tlenków siarki i azotu , których stężenie w miastach osiąga wielkości uznawane za groźne .

4. WNIOSKI

- Preparaty AGS – Anti Graffiti System wytwarzane przez szwedzka firmę Trion Tensid AB z Uppsali (Szwecja) dostarczane i stosowane przez poznańską firmę ENERGOOPTIM są skutecznym i nieszkodliwym , a przez to polecenia godnym środkiem ochrony zabytków architektury przed graffiti .
- Stosowanie tych preparatów wymaga umiejętności , przestrzegania rygorów technologicznych i BHP . Operatorzy winni być odpowiednio przeszkoleni , zaopatrzeni w sprzęt do wykonania zabiegów związanych z usuwaniem i zabezpieczaniem przed graffiti oraz ubrania , rękawice , okulary i maski ochronne .
- Szczególną uwagę należy zwrócić w przypadku stosowania preparatu AGS 60 na ograniczenie czasu od nałożenia preparatu na usuwanie graffiti do niezbędnego dla roztworzenia spoiwa farby lub tuszu (2-30 minut) i na dokładne usunięcie resztek preparatu obfitym strumieniem gorącej wody pod wysokim ciśnieniem .
- Polecenia godne jest zabezpieczenie w każdym przypadku , zarówno dolnych partii elewacji zabytków architektury po usunięciu graffiti , jak również zabytków jeszcze nieszszeponych , a narażonych na graffiti przy pomocy preparatu AGS 3502 .